ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivany Kotrčové a soudkyň JUDr. Miluše Farské a Mgr. Daniely Večerkové ve věci

žalobkyně: **ŠkoFIN s.r.o.,** IČO 45805369
sídlem Pekařská 635/6, 155 00 Praha 5
zastoupená advokátem Mgr. Markem Lošanem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Mother-Care-Centrum spol. s r.o.,** IČO 28217233
sídlem Ringhofferova 961, 251 68 Kamenice-Všedobrovice
zastoupená advokátkou Mgr. Naděždou Priečinskou
sídlem Zborovská 619/49, 150 00 Praha 5

o zaplacení 103 505,81 Kč s příslušenstvím
k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 7. prosince 2022 č.j. 18 C 186/2022-126,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku II. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 103 505,81 Kč s 9 % úrokem z prodlení z této částky od 26.12.2018 do zaplacení, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku.

II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů, a to za řízení před soudem I. stupně částku 47 598,54 Kč a za odvolací řízení částku 41 914,62 Kč, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku, k rukám advokáta Mgr. Marka Lošana.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem rozhodl soud I. stupně tak, že vyhověl žalobě ohledně částky 24 383,33 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a zamítl žalobu ohledně částky 130 555,80 Kč s příslušenstvím (výrok II.). Rozhodl o povinnosti žalobkyně zaplatit žalované náklady řízení ve výši 31 266 Kč (výrok III.).

2. Takto rozhodl o žalobě, v níž žalobkyně uplatnila svůj nárok proti žalované původně v celkové výši 154 939,13 Kč s příslušenstvím, a to v souvislosti s uzavřením rámcové dohody o leasingové obchodní operaci ze dne 22.5.2014 se společností ARCHER SHERIDAN s.r.o. vystupující pod značkou Herz Lease jako provozovatelem leasingu a na základě smlouvy o operativním leasingu uzavřené téhož dne mezi ní a žalovanou jako poskytovatelem leasingu s tím, že součástí smlouvy byly i Obchodní podmínky (dále jen OP). Předmětem leasingu byl osobní automobil VW Tiguan 2.0 TDI BMT 4Motion, 130 kW, barva černá DEEP s VIN: xxx. Leasing vozidla byl sjednán na dobu určitou do 29.5.2018 (48 měsíců) s tím, že žalovaná měla za povinnost vrátit žalobkyni vozidlo ve stavu odpovídajícím stáří a počtu najetých kilometrů. Vozidlo žalovaná převzala 30.5.2014 a mělo být vráceno 29.5.2018. Smluvní ujednání byla částečně stanovena odkazem na obchodní podmínky. Žalovaná předmět leasingu ve stanoveném termínu nevrátila a užívala ho až do 15.10.2018, kdy jí byl odebrán. Svojí žalobou se žalobkyně domáhala náhrady za poškození vozidla 27 049,99 Kč, náhrady za nadměrné opotřebení vozidla 24 383,33 Kč a dále náhrady za užívání vozidla po uplynutí sjednané doby leasingu v rozsahu 139 dní finančně vyjádřeno částkou 103 505,81 Kč s příslušenstvím. Kromě toho byla původně předmětem sporu i smluvní pokuta 0,1 % denně ze žalované částky. Ohledně tohoto nároku bylo řízení pro částečné zpětvzetí zastaveno usnesením ze dne 6.6.2022 čj. 18 C 186/2022-42.

3. Po provedeném dokazování soud I. stupně rozhodl tak, že vyhověl žalobě co do částky 24 383,33 Kč s příslušenstvím ohledně poškození vozidla (výrok I.). Výrokem II. potom zamítl žalobu ohledně částky 27 049,99 Kč s příslušenstvím, tj. ohledně uplatňovaného poškození vozidla, kterou neshledal po právu a dále ohledně částky 103 505,81 Kč s příslušenstvím za užívání vozidla po uplynutí sjednané doby leasingu (celkem zamítnuto co do částky 130 555,80 Kč). Uplatněný nárok ve výši 103 555,81 Kč soud právně posoudil jako bezdůvodné obohacení dle § 2991 odst. 1 a 2 o.z. a k námitce žalované uzavřel, že tento nárok je promlčen v tříleté promlčecí lhůtě dle § 629 odst. 1 o.z. Tuto lhůtu počítal postupně od 30.5.2018 do 15.10.2018, když žaloba byla podána až 2.5.2022. Výrokem III. potom rozhodl o nákladech řízení a žalobkyni přiznal poměrnou část nákladů ve výši 66 % dle § 142 odst. 2 o.s.ř. V odůvodnění svého rozsudku vysvětlil, že neakceptuje námitku žalobkyně, že promlčecí lhůta u tohoto nároku byla prodloužena na 10 let, jak je uvedeno v Obchodních podmínkách. Tento svůj závěr odůvodnil tím, že § 630 odst. 1 o.z. o přípustnosti prodloužení promlčecí lhůty se na bezdůvodné obohacení nevztahuje.

4. Žalobkyně svým odvolání napadla zamítavý výrok II. týkající se nepřiznané části nákladů na opravu poškození vozidla 27 049,99 Kč a nepřiznání částky 103 505,81 Kč s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení. Její odvolací argumentace spočívala v tom, že tento nárok nemůže být promlčen a znovu odkázala na čl. 18.11 Obchodních podmínek, který upravuje prodloužení promlčecí lhůty na 10 let. Doplnila, že toto ujednání se vztahuje i na bezdůvodné obohacení. Napaden byl i výrok o nákladech řízení III.

5. Odvolací soud přezkoumal v rozsahu podaného odvolání rozsudek soudu I. stupně a řízení mu předcházející. Poté rozhodl rozsudkem ze dne 4.5.2023 čj. 17 Co 98/2023-154 tak, že rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé II. a ve výroku III. o nákladech řízení potvrdil dle § 219 o.s.ř. jako věcně správný. Současně rozhodl o nákladech odvolacího řízení k jejichž zaplacení zavázal žalobkyni.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

6. Pokud jde o sporované prodloužení promlčecí lhůty a čl. 18.11.OP, odkázal na komentářovou literaturu ASPI k § 630 o.z., která vylučuje možnost prodloužení promlčecí lhůty u nároků na náhradu škody a bezdůvodné obohacení, a to z důvodu, že v obou uvedených případech závazek vzniká bez ohledu na vůli oprávněného a stává se dospělým bez ohledu na jeho vědomost o vzniku závazku a o osobě ze závazku odpovědné.

7. Žalobkyně podala proti rozsudku odvolacího soudu dovolání k NS ČR. Rozsudek Městského soudu v Praze jako soudu odvolacího napadla ve výroku I. v části, v níž byl potvrzen výrok II. rozsudku soudu I. stupně ohledně zamítnutí žaloby co do částky 103 505,81 Kč s příslušenstvím, tj. v části, v níž bylo rozhodováno o bezdůvodném obohacení. Dále byly dovoláním napadeny výroky o nákladech řízení (potvrzení výroku III. o nákladech řízení před soudem I. stupně) a samostatný výrok II. o nákladech odvolacího řízení.

8. Nejvyšší soud ČR jako soud dovolací zrušil rozsudek Městského soudu v Praze v části výroku I., v níž byl potvrzen výrok II. rozsudku soudu I. stupně v rozsahu, jímž byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 103 505,81 Kč s příslušenstvím, v části výroku I., v níž byl potvrzen nákladový výrok III. rozsudku soudu I. stupně a v nákladovém výroku II. a v tomto rozsahu věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení s odkazem na § 243e odst. 1 o.s.ř. (rozsudek NS ze dne 6.12.2023 č.j. 23 Cdo 2444/2023-168).

9. Nejvyšší soud se zabýval možností prodloužení promlčecí lhůty mezi podnikateli u nároku na bezdůvodné obohacení. Vysvětlil, že komentářová literatura sleduje dva odlišné přístupy. Jeden vychází ze závěru, z něhož vyšel i odvolací soud v této věci, a to, že není možné dohodou stanovit kratší či delší promlčecí lhůtu v případech, kdy závazek vznikl bez ohledu na vůli oprávněného a stává se dospělým bez ohledu na jeho vědomost o vzniku závazku a o osobě ze závazku odpovědné. Druhý přístup dospívá k závěru, že sjednání kratší nebo delší promlčecí lhůty je zásadně přípustné u všech promlčovaných práv nehledě na jejich důvod, tedy zda vyplývají z právního jednání, z deliktu, z jiné právní skutečnosti či přímo ze zákona, přičemž je vyloučeno toliko zkrácení promlčecích lhůt u práv vypočtených v § 630 odst. 2 věta druhá o.z. NS osvětlil, že se přiklání ke druhému přístupu výkladu a odkázal v tomto směru na další komentářovou literaturu, která se shoduje v tom, že zákonodárce § 630 o.z. sledoval prolomení dosavadního kogentního pojetí zákonných ustanovení o promlčení s tím, že stranám by mělo být umožněno ujednat si jinou než zákonnou délku promlčecí lhůty. Odkázal na důvodovou zprávu, i novější judikaturu NS a v neposlední řadě i na německou právní úpravu (BGB). V návaznosti na poměry projednávané věci NS hodnotil právní posouzení věci odvolacím soudem ve vztahu k jeho závěru ohledně promlčení, jako nesprávné. Poukázal na to, že je třeba s důrazem na zásady autonomie vůle a smluvní volnosti stran § 630 o.z. vykládat tak, že možnost stran ujednat si prodloužení promlčecí lhůty není omezena pouze na závazky vzniklé z jiných právních důvodů, a to v rámci limitů stanovených § 630 odst. 1 a 2 o.z.

10. Žalovaná ve svém vyjádření zdůraznila, že to byl odlišný názor NS ohledně promlčení nároku žalobkyně, který vyvolal zrušení rozsudku odvolacího soudu, ale upozornila, že se nejedená o jedinou námitku, kterou v řízení uplatnila. Odkázala na své vyjádření ve věci ze dne 22.6.2022. Poukázala na to, že žalobkyně svým jednáním způsobila právní nejasnosti a nejistotu na straně žalované, která vedla k prodlení s předáním vozidla. Žalovaná nedržela automobil bezdůvodně, ale snažila se domoci odprodeje automobilu od žalobkyně způsobem, který byl sjednán v dohodě o odkoupení vozidla z 3.6.2014, uzavřené mezi ARCHER SHERIDAN a žalovanou, tj. za částku 100 000 Kč. Ze strany žalobkyně se jednalo o nepoctivé jednání, které by nemělo požívat právní ochrany dle § 6 o.z. Žalobkyně dopisem ze dne 14.3.2018 před ukončením leasingové smlouvy nabídla sice žalované odkoupení vozidla, ale za částku 470 000 Kč s tím, že od veškerých smluv se společností ARCHER SHERIDAN odstoupila a není jimi vázána. Navrhla zrušení rozsudku

a vrácení věci soudu I. stupně k dalšímu řízení s přihlédnutím k tomu, že k této problematice nebylo provedeno dokazování a věc bylo uzavřena pouze s přihlédnutím k údajnému promlčení.

11. Žalobkyně v replice k vyjádření žalované navrhla rozsudek soudu I. stupně ve výroku II. změnit tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 103 505,81 Kč s příslušenstvím, dále ve výroku III. uložit žalované povinnost k náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů.

12. Odvolací soud znovu přezkoumal z podnětu odvolání žalobkyně rozsudek soudu I. stupně a řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 212 a § 212a o.s.ř. postupem podle § 214 odst. 1 o.s.ř. s tím, že zopakoval důkazy dohodou o odkupu vozidla ze dne 3.6.2014 a dopisy žalobkyně adresované žalované ze dne 14.3. a 26.4.2018 a s přihlédnutím k závaznému právnímu názoru dovolacího soudu dospěl poté k závěru, že odvolání je opodstatněné.

13. Vzal v úvahu, že ohledně náhrady za poškození vozidla jsou již vyhovující výrok ohledně 24 383,33 Kč s příslušenstvím – výrok I. i zamítavý výrok ohledně částky 27 049,99 Kč s příslušenstvím – výrok II., pravomocné. Předmětem nového přezkumu je jen část rozsudku vztahující se k bezdůvodnému obohacení ve výši 103 505,81 Kč s příslušenstvím.

14. Z dohody o odkupu motorového vozidla ze dne 3.6.2014 odvolací soud zjistil, že byla uzavřena mezi společností ARCHER SHERIDAN s.r.o. a fyzickou osobou P. P., s uvedením jejího rodného čísla a čísla občanského průkazu. Je třeba zmínit, že v dosavadních vztazích mezi účastnicemi zastupovala jmenovaná žalovanou jako xxx. V této smlouvě se označená společnost zavázala po zániku účinnosti leasingové smlouvy uzavřít s uvedenou (fyzickou) osobou kupní smlouvu ohledně předmětného vozidla za cenu 100 000 Kč.

15. Z dopisů žalobkyně adresovaných žalované ze dne 14.3. a 26.4.2018 se podává, že před koncem leasingové smlouvy byla žalovaná upozorněna na její blížící se konec. Současně byla vyzvána ke sdělení, zda smlouvu nechce prodloužit nebo odkoupit vozidlo za 470 000 Kč. Byla rovněž informována o tom, že žalobkyně odstoupila od smluv se společností ARCHER SHERIDAN s.r.o. a její závazky nepřevzala.

16. Není pochyb o tom, že mezi účastnicemi vznikl právní vztah založený inominátní smlouvou podle § 1746 odst. 2 o. z. s tím, že žalobkyně smlouvu o operativní leasingu uzavřela jako vlastník a poskytovatel leasingu a společnost ARCHER SHERIDAN s.r.o. jako provozovatel leasingu. V řízení bylo prokázáno, že žalovaná neodevzdala vozidlo, jež bylo předmětem leasingu ve sjednané lhůtě. Po dobu, kdy automobil užívala po uplynutí leasingové smlouvy (139 dní) tak činila bez právního důvodu a stíhá ji povinnost k zaplacení bezdůvodného obohacení dle § 2991 odst. 1 a 2 o.z. Obrana žalované, že vozidlo užívala s tím, že jí dle smlouvy z 3.6.2014 mělo být za sjednanou cenu 100 000 Kč odprodáno, není opodstatněná, neboť takovou smlouvu nikdy neuzavřela.

17. Z uvedených důvodů odvolací soud změnil napadený rozsudek v původně zamítavém výroku II. tak, že v rozsahu částky 103 505,81 Kč s příslušenstvím žalobě vyhověl – dle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř.

18. K nákladech řízení před soudy všech stupňů rozhodl dle § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 2 o.s.ř. dle poměru úspěchu a neúspěchu ve věci. Náklady řízení sestávají ze soudních poplatků a nákladů právního zastoupení v jednotlivých stupních řízení, počítané vždy z konkrétního merita s přihlédnutím výslednému poměru úspěchu a neúspěchu ve věci.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.

19. Žalobkyně v řízení byla úspěšná co do 83 % a neúspěšná co do 17 %. Proto jí náleží 66 % účelně vynaložených nákladů.

20. Náklady řízení před soudem I. stupně sestávají ze zaplaceného soudního poplatku 7 747 Kč, nákladů právního zastoupení počítaných z merita 154 939,13 Kč. Tomu odpovídá odměna 7 300 Kč za úkon právní služby. Žalobkyni bylo za právní zastoupení přiznáno 7 úkonů po 7 300 Kč (převzetí zastoupení, sepis žaloby, předžalobní výzva z 5.4.2022, vyjádření z 18.7.2022 a 21.10.2022, ú.j. 9.9.2022 a 7.12.2022) k tomu 7 režijních paušálů po 300 Kč a DPH ve výši 11 172 Kč. 66% těchto nákladů představuje částku 47 598,54 Kč.

21. Náklady řízení za prvé odvolací řízení představuje zaplacený soudní poplatek z odvolání 6 528 Kč a náklady právního zastoupení počítané z merita 130 555,80 Kč. Tomu odpovídá odměna 6 340 Kč za úkon právní služby. Žalobkyni byly přiznány za právní zastoupení dva úkony po 6 340 Kč (odvolání z 23.1.2023 včetně doplnění ze dne 2.2.2023, odvolací ú.j. 4.5.2023) k tomu dva režijní paušály po 300 Kč a DPH ve výši 2788,80 Kč. 66 % těchto nákladů činí 14 913,88 Kč.

22. Náklady řízení za dovolací řízení představuje soudní poplatek z dovolání 14 000 Kč a náklady právního zastoupení počítané z merita 103 505,80 Kč. Tomu odpovídá odměna 5 260 Kč za úkon právní služby. Žalobkyni byl přiznán za právní zastoupení 1 úkon po 5 260 Kč (dovolání ze dne 21.6.2022) k tomu jeden režijní paušál 300 Kč a DPH ve výši 1167,60 Kč. 66 % těchto nákladů činí 13 680,21 Kč.

23. Náklady řízení druhého odvolacího řízení představují náklady právního zastoupení z merita 103 505,80 Kč. Tomu odpovídá odměna 5 260 Kč za úkon právní služby. Žalobkyni byly přiznány dva úkony po 5 260 Kč (vyjádření z 22.2.2024, odvolací ú.j. 29.2.2024) k tomu dva režijní paušály po 300 Kč a DPH 2 335,20 Kč. 66 % těchto nákladů činí 8 880,43 Kč.

24. Z uvedeného vyplývá, že náklady řízení před soudem I. stupně činí částku 47 598,54 Kč a náklady odvolacího řízení jsou celkem 41 914,62 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně za podmínek § 237 o.s.ř.

Praha 29. února 2024

JUDr. Ivana Kotrčová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. R.